

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران؛ میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مسیری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: موسسه مطبوعاتی نشر گستر امروز
نوبن • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترق

سه‌شنبه ۲۸ بهمن ۱۴۰۴ • ۲۸ شعبان ۱۴۴۷ • ۱۷ فوریه ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۳۲۹ • صفحه ۶۰۸

اذان ظهرتهران ۱۲:۱۸ • اذان مغرب ۱۸:۰۶ • اذان صبح فردا ۵:۲۴ • طلوع آفتاب ۶:۴۸

سراب نیلوفر کرمانشاه تا دهه ۸۰ یک سراب خاص و ملو از کل‌های نیلوفر ابی بود، اما خشکی مکرر دریاچه، نیلوفرها را از بین برد و بارش‌های اخیر نیز نتوانسته است حال این دریاچه را بهبود ببخشد. استان کرمانشاه ۵۵۰ سراب و تالاب دارد که سراب نیلوفر یکی از این سراب‌هاست و در ۴۰کیلومتری شمال غربی شهر کرمانشاه در ابتدای منطقه سنجایی و در دامنه کوه کمجار واقع شده است. عکس: کوثر همتی، ایسنا

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

دیپلماسی دیجیتال؛ پلی نو میان تهران– واشنگتن

نه مذاکره رسمی تلقی شود و نه ممنوعیت‌های موجود نقض شود. اما این مسیر دو شرط اساسی دارد: شرط نخست، پرهیز از تهدید، تحریک و ادبیات تنش‌آفرین است. شبکه‌های اجتماعی به دلیل سرعت انتشار می‌توانند به‌راحتی به میدان تشدید بحران بدل شوند. هر واژه نسنجیده می‌تواند در عرض چند دقیقه به تیرر رسانه‌های جهانی تبدیل شود. بنابراین، دیپلماسی دیجیتال باید بر منطق اقناع، استدلال و خوششنوداری استوار باشد، نه بر هیجان و کنش واکنشی. شرط دوم، اصلاح زبان ارتباطی است. زبان سیاسی فارسی آکنده از کلی‌گویی، کنایه و ابهام‌هایی است که در فضای داخلی قابل فهم است، اما در عرصه بین‌المللی ممکن است کژتابی ایجاد کند. ارتباط مؤثر با افکار عمومی جهانی نیازمند زبانی شفاف، دقیق، فاقد استعاره‌های مبهم و سازگار با استانداردهای ارتباطی بین‌المللی است. پیام باید کوتاه، روشن و قابل ترجمه باشد؛ بدون دوپهلوگویی. برای تحقق این هدف، پیشنهاد عملی آن است که تیمی کوچک اما تخصصی در کنار رئیس‌جمهور شکل گیرد؛ یک کارشناس خبره در مطالعات آمریکا، یک متخصص رسانه و ارتباطات دیجیتال و یک حقوق‌دان مسلط به حقوق بین‌الملل. این تیم می‌تواند پیام‌ها را از منظر سیاسی، رسانه‌ای و حقوقی ارزیابی کند. همچنین استفاده از مترجم حرفه‌ای سطح بالا ضروری است؛ یا پیام‌ها مستقیماً به زبان انگلیسی نوشته شوند یا هم‌زمان نسخه فارسی و انگلیسی منتشر شود تا از سو‌برداشت جلوگیری شود. در لایه‌ای عمیق‌تر، باید توجه داشت که در عصر ارتباطات شبکه‌ای، مشروعیت و قدرت نرم بیش از هر زمان دیگری از مسیر افکار عمومی جهانی عبور می‌کند. دولت‌ها تنها با دولت‌ها مواجه نیستند؛ با ملت‌ها، رسانه‌ها، دانشگاه‌ها و نهادهای مدنی نیز روبه‌رو هستند. دیپلماسی دیجیتال، اگر هوشمندانه به کار گرفته شود، می‌تواند بخشی از خلا گفت‌وگوی رودررو را جبران کند. این رویکرد نه ساده‌انکارانه است و نه معجزه‌آسا. دیپلماسی دیجیتال جایگزین مذاکره مستقیم نیست، اما می‌تواند فضای روانی و ادراکی را برای هر تحول احتمالی در آینده آماده کند. در جهانی که سکوت به‌سرعت با روایت دیگران پُر می‌شود، لایذ حضور فعال و سنجیده در فضای دیجیتال یک ضرورت راهبردی است. دیپلماسی در قرن بیست‌ویکم تنها بر میز مذاکره تعریف نمی‌شود و در صفحه‌های نمایش نیز شکل می‌گیرد. اگر قرار است شکاف‌ها مدیریت شود، باید زبان، ابزار و میدان بازی را نیز متناسب با تحولات عصر دیجیتال بازتعریف کرد.

یادداشت

از موجودیت تا انسانیت

و آنها را عریان از رنگ‌ها، بازناساند. اهمیت آگاهی و خودآگاهی، نکته‌ای است عیان، ولی زیستن آن، کاری است نه‌چندان آسان. رها ساختن خرد و «خود ادراکی» از آفات خردورزی، به خودآگاهی و خودانتقادی دمه‌بدم نیاز دارد. آفاتِی مانند هیجانات، عصبیت، منطق‌ستیزی، عادت‌هایی عملی و فکری که اهمیت‌شان به دلیل اعتیاد ماست، نه عاقلانه‌بودن آنها، باورهای غیربرهانه‌ی، بی‌تغییری و ناپویایی تصمیم‌ها و… زندان اندیشه‌اند و رهایی از آنها تنها به صیانت از خرد، همچنین با دانش‌اندوزی و خودانتقادی و شجاعت دست خواهد داد. احترام به آگاهی و خودآگاهی، مهم‌ترین معیار انسان برای پذیرفتن اندیشه‌ها و نگره‌ها باید باشد؛ زیرا اندیشه‌ای که به من و «خود ادراکی» من وقتی نهد و فرونهدان آگاهی و خودآگاهی من را در پی داشته باشد، سزاوار توجه، پیوستن و حضور ن نخواهد بود؛ یعنی حضور در هر گروه و هر اجتماع نباید نافی خردورزی و گزینش‌گری ما باشد. با اینکه حیات گروه‌ها و جریان‌ها به اشتراکات و هم‌سازیهای اندیشه‌ای و عملی نیاز دارد و این به شرط موافقت عقل قابل پذیرش است، نباید ادراک و اختیار افراد و حتی تمایزهای آنها را نادیده انکار.

پس هرکس و هر چیز و هر گفتمانی که این خصیصه انسانی را نبیند و نخواهد، انسان را ندیده و نخواست. انسان اگر این ماهیت خود را فرو نهد، دیگر چه می‌تواند بود، جز موجودی در میان دیگر موجودات و دویایی در میان چهارپایان و بندپایان و خزندگان و البته بی‌اختیارتر از آنها.

کسی کو خُرد را ندارد ز پیش / دلش گردد از کرده خویش، ریش (فردوسی)

۵۰ درصد

نمایندگان مجلس با اتمام بررسی منابع بودجه ۱۴۰۵، ردیف ۱ جدول الزامات مصارف لایحه بودجه سال آینده مربوط به حقوق سربازان را تصویب کردند و طبق آن حقوق سربازان وظیفه مجرد مشغول در مناطق عملیاتی ۲۰ درصد افزایش پیدا کرد و همچنین حقوق سربازان وظیفه متاهل مشغول نیز ۲۰ درصد افزایش خواهد یافت. نمایندگان مجلس، ردیف ۱ جدول الزامات مصارف لایحه بودجه سال آینده مربوط به مستمری مددجویان و والدین شهدا را نیز تصویب کردند و مستمری مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و مستمری والدین شهدا نیز ۵۰ درصد افزایش خواهد داشت.

۴ تپه

یک باستان‌شناس از کشف چهار تپه باستانی مربوط به دوره عیلام میانه در شهرستان صحنه برای نخستین بار خبر داد که طبق تحقیقات سال ۱۳۸۲ دو نفر از باستان‌شناسان یعنی دکتر یعقوب محمدی‌فر و عباس مترجم، این احتمال وجود داشت که تپه چغاسبز یا سبزچغا از تپه‌های باستانی هزاره دوم قبل از میلاد باشد. حدود دو سال پیش نیز در پی سرکشی‌های هفتگی قطعه‌ای سفال کشف شد و بعدتر مشخص شد این تپه، باستانی و متعلق به دوره عیلام میانه یعنی حدود ۱۱۰۰ تا ۱۵۰۰ سال قبل از میلاد است. در ادامه بررسی‌ها در تپه‌های اطراف تپه چغاسبز، سه تپه باستانی دیگر یعنی تپه علی‌آباد درتنگ، تپه کوره‌خانی و تپه چمتان نیز که شواهد سفالی همچون تپه چغاسبز از دوره عیلام میانه داشتند، کشف شدند.

۱۱ هزار نفر

برندگان ثبت‌نام و قرعه‌کشی سایپا اعلام شد. مورد عجیب شانس اندک برندگان بوده است. دومیلیون و ۴۰۰ هزار نفر برای خرید ۲۲۰ ماشین ثبت‌نام کرده و شانس برنده‌شدن هر ماشین یک در ۱۱ هزار بود. برخی رسانه‌ها جزئیات ظرفیت و میزان تقاضای برخی خودروها را اعلام کردند؛ مثلاً برای چانگان ۴۴۱ حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر متقاضی ثبت‌نام کردند. ظرفیت عرضه شامل ۳۰ دستگاه در طرح عادی، ۵۰ دستگاه در طرح جوانی جمعیت و ۳۰ دستگاه در طرح فرسوده بود. چانگان ۴۲۱ یک میلیون و ۲۱۶ هزار نفر متقاضی داشت که برای طرح عادی، تنها ۳۰ دستگاه ظرفیت در نظر گرفته شد. برای کوئیک ظرفیت عرضه شامل ۹۰۰ دستگاه در طرح عادی، هزارو ۵۰۰ دستگاه در طرح جوانی جمعیت و ۶۰۰ دستگاه در طرح فرسوده بود.

آمارخوانی

آخرین وضعیت نوجوانان زندانی

فرشاد ابراهیم‌پور، عضو کمیسیون آموزش مجلس، درباره آخرین وضعیت دانش آموزان جوانان بازداشتی با ایلنا گفت‌وگویی انجام داده است. او گفت: «حدود ۲۸ درصد افراد بازداشتی در سنین زیر ۲۰ سال بوده‌اند که بخش اعظمی آزاد شده و به دانشگاه و کلاس‌های درس خود بازگشته‌اند. تعداد اندکی که بازنگشته‌اند، مشکلات خاصی دارند، اما متناسب با وضعیت سنی خود نگهداری می‌شوند». فرشاد ابراهیم‌پور این موضوع را که «پس از جریان اعتراضات، دستگاه‌های امنیتی و انتظامی سراغ دانش‌آموزان در کلاس‌های درس و مدارس یا دانشجویان در کلاس‌های دانشگاه رفته‌اند» کاملاً تکذیب کرد. او تشریح کرد: «اتفاقاتی که رخ داده عمدتاً مربوط به حوادث روزهای پنجشنبه و جمعه، هجدهم و نوزدهم دی‌ماه بوده است و برخی از افراد دستگیرشده در سنین دانش‌آموزی بودند. هم‌وزارت آموزش و پرورش و هم کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس، رایزنی‌هایی را با دستگاه‌های انتظامی و قضائی انجام داده‌اند. بخش اعظمی از این افراد آزاد شده‌اند و به دانشگاه و کلاس‌های درس خود بازگشته‌اند. تعداد اندکی که همچنان به آغوش خانواده‌هایشان بازنگشته‌اند، مشکلات خاصی دارند، اما متناسب با وضعیت سنی خود نگهداری می‌شوند». ابراهیم‌پور در پاسخ به این سؤال که در حال حاضر هنوز از دانش‌آموزان یا دانشجویان در میان افراد بازداشت‌شده هستند؟ گفت: «بخش اعظمی از این بازداشت‌شدگان آزاد شده‌اند، تعداد اندکی هستند که مسائلی دارند و در حال رایزنی برای رفع آنها هستند». این عضو کمیسیون آموزش درباره آمار بازداشت‌شدگان هم گفت: «درخصوص بازداشتی‌ها، حدود ۲۸ درصد افراد در سنین زیر ۲۰ سال بوده‌اند، اما درباره اینکه چه تعداد زیر ۲۰ سال یا دانش‌آموز جان خود را از دست داده‌اند، آمار دقیقی ندارم. البته از این ۲۸ درصد، تعداد قابل‌توجهی آزاد شده‌اند و تعداد اندکی باقی مانده‌اند که دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی مشغول بررسی وضعیت آنها هستند و به‌زودی آزاد خواهند شد». او همچنین درباره آخرین آمار جان‌باختگان دانش‌آموز در این حوادث گفت: «آمار»ی که دولت اعلام کرده، کاملاً بررسی‌شده و مورد تأیید است».

اتفاق‌خوانی

استخراج اورانیوم از آب دریا

چین توانست یک کیلوگرم اورانیوم را با موفقیت از آب دریا استخراج کند. این دستاورد، گامی مهم برای رسیدن به هدف بلندپروازانه انرژی نامحدود تا سال ۲۰۵۰ محسوب می‌شود. به گزارش خبرآلاتین، به نقل از مجت‌نیوز، آب‌های آزاد حاوی میلیاردها تن اورانیوم هستند که می‌تواند منبعی عظیم برای سوخت هسته‌ای باشد، اما غلظت بسیار پایین آن، استخراج را دشوار کرده است. با این حال، دستیابی به این منبع می‌تواند به تحقق رؤیای انرژی نامحدود کمک شایانی کند. با وجود غلظت بسیار کم اورانیوم در آب دریا (تقریباً ۰۰۰۰۳ ppm)، حجم عظیم اقیانوس‌ها باعث می‌شود کل محتوای اورانیوم موجود در آنها به حدود ۴۰۵ میلیارد تن برسد. این میزان به مراتب بیشتر از تمامی ذخایر شناخته‌شده اورانیوم در خشکی است که تنها به چند میلیون تن محدود می‌شوند و تحت تأثیر محدودیت‌های هزینه، ژئوپلیتیک و مسائل زیست‌محیطی قرار دارند. دستاورد چین در استخراج یک کیلوگرم اورانیوم، بیشتر به معنای یک آزمایش کنترل‌شده و موفق است تا یک پیشرفت تجاری فوری. دانشمندان چینی این استخراج را در شرایط واقعی دریایی و با استفاده از یک پلتفرم آزمایشی بزرگ در دریای چین جنوبی انجام دادند. این پلتفرم برای اعتبارسنجی مواد جاذب در برابر جریان‌های اقیانوسی، رسوبات زیستی و خوردگی طراحی شده بود. هدف چین برای دستیابی به «عمر باتری نامحدود» تا سال ۲۰۵۰، به دسترس‌پذیری بلندمدت سوخت هسته‌ای گره خورده است. اگرچه اورانیوم آب دریا می‌تواند منبعی پایان‌ناپذیر باشد، اما ارزیابی‌های بین‌المللی نشان می‌دهند که راکتورهای پیشرفته و سیستم‌های بازیافت نیز می‌توانند دسترسی به اورانیوم را حتی بدون استخراج دریایی افزایش دهند. بنابراین، تلاش برای استخراج از آب دریا در حال حاضر یک گزینه اضافی است که عملی‌بودن آن هنوز نامشخص است.

هنرخوانی

تهیه‌کننده اسرائیلی خودکشی کرد؟

صبح دیروز جسد «دانا‌دن»، تهیه‌کننده اسرائیلی، در اتاق محل فیلم‌برداری پیدا شد و حدس و گمان دربارۀ نحوه مرگ او آغاز شده است. تهیه‌کننده سریال «تهران»، در حال فیلم‌برداری فصل چهارم این سریال موضوع‌دار «ابلی‌تی‌وی پلاس» در یونان بود. هیچ علت مرگی برای این‌ زن تهیه‌کننده ۵۲ساله تأیید نشده، اما شرکت تولیدی «شولا و دونا پروداکشنز» که ادن به همراه شولا اشپیکل، تهیه‌کننده دیگر «تهران»، تأسیس کرده است، تلاش کرده شایعات مربوط به انگیزه سیاسی مرگ او را رد کند. به گزارش هالی‌وود ریپورتر، آنها در بیانیه‌ای اعلام کردند: «این شرکت تولیدی مایل است روشن‌کند که شایعات مربوط به مرگ او با انگیزه جنایی یا ملی، نادرست و کاملاً بی‌اساس است». ادن یکی از مشهورترین تهیه‌کنندگان اسرائیل بود و تاکنون جوایز متعددی در جهان دریافت کرده بود. ریوتیز و شبکه‌های اسرائیلی هنوز درباره علت مرگ او را گزارشی ن داده‌اند، اما ریوتیزر به نقل از مقامات پلیس محلی اعلام کرد که این مرگ به عنوان یک خودکشی احتمالی در نظر گرفته شده است. شرکت تولیدی این تهیه‌کننده به شایعات رسانه‌های اجتماعی مبنی بر دخالت کشورهایی در زمینه مرگ این تهیه‌کننده پرداخته و اعلام کرده است: «شرکت تولیدی مایل است روشن‌کند که شایعات مربوطه، صحت ندارد و بی‌اساس است». همچنین به گزارش آی‌ام‌ی‌بی، کان، بخش‌کننده عمومی اسرائیل، در بیانیه‌ای گفت: «ما درگذشت همکار و شریک خود در مجموعه‌ای طولانی از تولیدات، سریال‌ها و برنامه‌ها در سازمان پخش عمومی اسرائیل – دانا ادن – را به سوگ می‌نشینیم. دانا از چهره‌های ارشد صنعت تلویزیون اسرائیل بود و نقش محوری در ایجاد و هدایت برخی از برجسته‌ترین و تأثیرگذارترین تولیدات این سازمان داشت». مقامات پلیس یونان اعلام کردند جسد این زن ۵۲ساله پس از آن پیدا شد که برادرش چندین بار تلاش کرد اما نتوانست با او گفت‌وگو کند. طبق گزارش‌ها، پلیس محلی دستور کالبدشکافی برای تعیین علت مرگ را صادر و شروع به جمع‌آوری فیلم‌های دوربین‌های امنیتی و شهادت کارکنان هتل کرده است. او در هتل محل اقامتش در حالی پیدا شد که برخی گزارش‌ها از وجود کبودی‌های مشکوک روی گردن و دست‌های او خبر می‌دهند و احتمال قتل مطرح شده است. درحالی‌که منابع دیگر به کشف داروها در صحنه اشاره دارند و خودکشی را محتمل می‌دانند. هرچند شرکت تولیدی و مقامات اسرائیلی این ادعاها را رد کرده و تأکید دارند که هیچ مدرکی برای قتل وجود ندارد. فارو گرارش داده که از نظر عباس عراقچی این سریال «روایتی داستان‌پردازانه و کاملاً تخیلی» است.

خبرخوانی

کسوف امروز در ایران دیده نمی‌شود
ظهر امروز کسوفی رخ می‌دهد که مردم ایران قادر به مشاهده آن نیستند. کاظم کوکرم، سخنگوی کمیته نجوم آماتوری انجمن نجوم ایران، به ایسنا گفت: «این کسوف روز سه‌شنبه، ۲۸ بهمن‌ماه رخ می‌دهد و زمان آن حوالی ظهر به وقت جهانی، حدود ساعت ۱۲ به وقت UTC است».

چرا کسوف دیده نمی‌شود؟
او افزود: «این رخداد نجومی از آمریکا، اروپا و آسیا دیده نمی‌شود و تنها بخش‌هایی از جنوب قاره آفریقا و همچنین جنوب آمریکای جنوبی امکان مشاهده این پدیده را خواهند داشت». این کسوف در ایران و منطقه غرب آسیا قابل مشاهده نیست و تنها در جنوبگان دیده می‌شود.
زمان حلول ماه رمضان
کوکرم با اشاره به همزمانی خورشیدگرفتگی با رؤیت هلال ماه نوگفت: «معمولاً هر زمان کسوف رخ می‌دهد، هم‌زمان با شکل‌گیری ماه نو است. بر همین اساس، در ظهر روز سه‌شنبه ماه نو اتفاق می‌افتد». او اضافه کرد: «ممکن است این تصور ایجاد شود که در شامگاه سه‌شنبه بتوان هلال ماه جدید را مشاهده کرد، اما در واقع چنین امکانی وجود ندارد؛ زیرا هلال ماه بسیار نزدیک به قرص خورشید خواهد بود. قرص ماه تنها با فاصله‌ای حدود یک تا دو دقیقه پس از غروب خورشید غروب می‌کند؛ بنابراین در شامگاه سه‌شنبه به هیچ عنوان امکان رؤیت هلال ماه جدید وجود نخواهد داشت».